

Anna Juuls bog gør mig supersur

Foto: Fryd Frydendahl

Christine Lind Ditlevsen 11.02.2023

BØGER// ANMELDELSE – Litteraturanmelder Christine Lind Ditlevsen bliver rasende i to omgange, mens hun læser Anna Juuls roman *Superskurk* om forfatterens erfaringer som psykisk syg.

ROMAN: Superskurk

Forfatter: Anna Juul

Forlag: Lindhardt & Ringhof, 2023.

Lad mig starte med en disclaimer: Jeg har ikke læst Anna Juuls andre bøger. Men jeg holder Weekendavisen og kunne derfor, da jeg åbnede hendes *Superskurk*, ikke lade være med at håbe, at hun ville skrive helt anderledes, end hun har gjort dér, hvor hun nemlig er irriterende vranten over alt muligt og skriver om det på en ret ikkeunderholdende måde.

Desværre skriver Juul også langt hen ad vejen sådan i sin nye roman *Superskurk*.

Den dovne skrift

Romanen er en beskrivelse af et kvindeligt jeks 30-årskrise. Jeg'et, finder vi senere ud af, er lig med Anna Juul selv. Hun føler ikke, hun har været ung, fordi hun de seneste 12 år har kæmpet med psykiske sygdomme.

Juul skriver om de samme ting igen og igen, sproglig skubber hun som en Sisufos den samme byrde op ad bjerget dag efter dag. Skubberiet kan jeg forestille mig er dødhårdt, men skal læsningen partout også være det?

Hendes venner er tilmed gået i gang med at få børn. Juul prøver i stedet at holde op med at ryge og vil gerne tabe sig. Dette skrevet i en dagligsprogs-pludren.

”Hold kæft, hvor er jeg doven. Lige nu ligger der en vask i min vaskemaskine, som jeg skal hænge op. Det ville tage mig sammenlagt to minutter, men jeg orker det ikke, så jeg lader bare være. Det er så nemt at lade være med at gøre ting, men nu har jeg besluttet mig for, at jeg gerne vil tabe mig. Selvfølgelig også så jeg kan se tynd ud til min dumme fødselsdagsfest. Jeg vil gerne have min gamle krop tilbage, selv om jeg i lang tid havde tænkt, at jeg i stedet ville embrace min nye krop, for jeg vil også gerne være kropspositivist og have de andre feministers respekt.” (s. 31)

”En vask i min vaskemaskine” er en superdoven formulering, og hele første del af bogen er skrevet sådan – ligeud ad landevejen som det deprimerende liv selv. Juul skriver om de samme ting igen og igen, sproglig skubber hun som en Sisufos den samme byrde op ad bjerget dag efter dag. Skubberiet kan jeg forestille mig er dødhårdt, men skal læsningen partout også være det?

Hvis det er Juuls idé, med den måde hun skriver på, at illustrere, hvordan den psykiske sygdom overtager alt, så lykkes det. Det er bare ikke en god idé romanmæssigt, for skriften er så flad som en pandekage.

Lidt mere liv

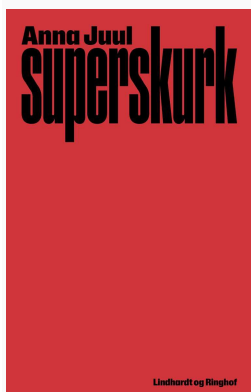
Fra cirka midt i romanen sker der imidlertid noget. Juul indlægges på en åben psykiatrisk afdeling og skriver tiltagende mere bittert over måden, psykiatrien behandler psykisk syge på; værelserne på afdelingen er mere skrabede end fængselsceller, og der er stort set ingen menneskelig kontakt. Psykofarmaka er den foretrukne måde at behandle mentale sygdomme på – for det er billigere end samtaler.

Hvor jeg under læsningen af romanens første halvdel var sur på Juuls dovne skrift, er jeg i anden halvdel rasende på psykiatrien, politikerne, vælgerne, Sundhedsstyrelsen. Og medierne

Teksten bliver lidt mere levende her og med flere konkrete beskrivelser. Man er faktisk med Juul dér på Bispebjerg, hvor superskurkene – dem, der ikke kan bidrage, yde, få hjulene til at køre rundt, alle dem, der ikke kan klare deres eget liv – er indlagt.

”Der står en badevægt ude på gangen, de kan forfærdeligt godt lide at veje én i psykiatrien, og måske er det derfor, at jeg er bange for at forlade mit værelse, måske er det derfor, at jeg springer morgenmaden i fællesområdet over, fordi jeg

i det mindste ikke vil veje de 100 gram mere, hvis jeg nu endelig skal vejes foran alle de andre, som er meget tyndere end mig, fordi man jo burde lade være med at spise, når man er manisk, eller måske har det faktisk, at alle de andre er narkomaner også indflydelse på det, så i stedet for morgenmad benytter jeg lejligheden til at få lidt alenetid ude i rygeskuret, men den afbrydes af en person, som bare udstråler dyb depression.”

Superskurk udkom i januar 2023. Læs om Anna Juuls tidligere udgivelser [her](#) i POV.

Fra sur til rasende

Anna Juul vil tale om de her ting, om den måde man håndterer psykisk sygdom på, og bliver inviteret i Debatten på DR2. Hun forbereder sig grundigt på alt det, der skal siges om manglende forståelse for de vilkår, man har som syg og pårørende, hvor lidt hjælp, der gives, hvor mange milliarder, der bruges på fx Covid-19 og mink, hvordan psykiatrien igen og igen udsultes og skubbes til side. For så at få at vide, at indslaget er aflyst, fordi der er sprunget en gasledning i Østersøen.

Hvor jeg under læsningen af romanens første halvdel var sur på Juuls dovne skrift, er jeg i anden halvdel rasende på psykiatrien, politikerne, vælgerne, Sundhedsstyrelsen. Og medierne. Denne *ongoing* kamp om opmærksomhed, nulsumstænkningen – at hvis et indslag er mere *breaking news* (defineret ved, at man ikke kan være eneste medie, der ikke omtaler dette), så vinder det – er så usmagelig og trist at være vidne til. Psykiske lidelser holder ikke op med at være vigtige, fordi en gal mand besætter et europæisk land.

Anna Juuls bog er et indlæg i den debat om psykiatrien, samfundet knap nok er begyndt på, selvom vi er mange, der har skreget os hæse. Som roman er den for vigtig til, at 50% af den er kedeligt skrevet. Anna Juul kan godt skrive glødende og medrivende, hvorfor gør hun det så ikke hele tiden?

Jeg har rigelig personlig erfaring med psykiatrien som pårørende. Mit barn har nu i et år ventet på, at en ungdomspsykiatrisk afdeling fedter sig sammen til at

erkende, at de har begået en fejl ved at afslutte hendes forløb. I den tid har barnet, som har to diagnoser, måttet klare sig med familiens støtte. Ingen samtaler, ingen medicin, ingen handleplan for, hvordan barnet får slæbt sig gennem de sidste år i den folkeskole, der har været totalt ødelæggende for det.

The final rant

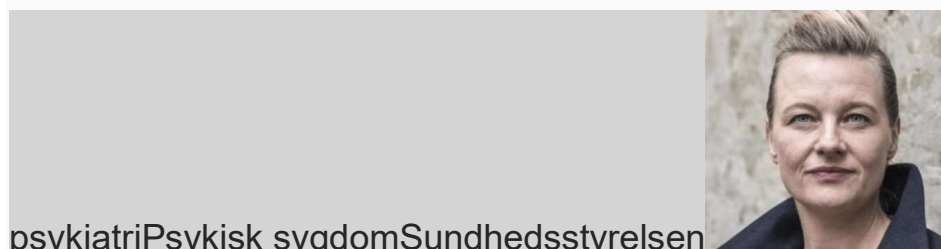
Juul ender i den tale, hun holder på sin 30-års fødselsdag, og det er her, rantet rigtigt folder sig ud med fortvivlelse og arrigskab over, at der er så lidt hjælp at hente, at opmærksomheden er så lille, selvom tallene taler så højt:

”Jeg er pissesur, fordi jeg i Sundhedsstyrelsens oplæg har læst mig frem til, at 10% af danskerne er psykisk syge lige nu, mens mellem 40 og 50% af danskerne bliver psykisk syge på et eller andet tidspunkt i deres liv, ligesom jeg altså også er pissesur, fordi jeg et andet sted kunne læse mig frem til, at hele 78% af de socialt udsatte danskere er psykisk syge, jeg mener 78%, mand, så undrer det mig sgu da ikke, at jeg kun var indlagt med misbrugere.”

Rantet varer tyve sider og er skrevet på ulykkeligt raseri, og det kan jeg kun takke Anna Juul for at have skrevet.

Anna Juuls bog er et indlæg i den debat om psykiatrien, samfundet knap nok er begyndt på, selvom vi er mange, der har skreget os hæse. Som roman er den for vigtig til, at 50% af den er kedeligt skrevet. Når Anna Juul kan skrive glødende og medrivende, hvorfor gør hun det så ikke hele tiden?

Jeg vil lige så gerne som forfatteren have, at politikerne tager sig sammen og forstår, hvilken katastrofe det er, hvis vi ikke afsætter ressourcer til alle de mennesker, der lige nu er faretruende tæt på at falde ud over kanten. For hvilket samfund er vi, hvis vi lader det ske?

psykiatri Psykisk sygdom Sundhedsstyrelsen

Christine Lind Ditlevsen

Christine Lind Ditlevsen (f. 1971) bor et sted, der er alt for småborgerligt til at blive afsløret her. Tæt på en sø. Forfatterens store interesse er - udover at bevare sit familieliv - at aflive hverdagen. Disse to interesser kan i nogen grad siges at